

דף קל.

עין משפט א.

או"ח סימן שלא סעיף ו

ו. מכשירי מילה ה' שאפשר לעשותם מע"ש אינם דוחים את השבת י',
 ע"כ אם לא הביא איזמל למילה מע"ש ז' אינו מביאו בשבת דרך ר"ה
 ואפי' דרך כרמלית שהעמידו חכמים דבריהם במקום כרת ה'.
 אבל דבר שאין בו איסור אלא מדרבנן אומר לעכו"ם ועושהו ט', ואם
 הוא דבר שאסור לישראל לעשותו מן התורה אסור לומר לא"י לעשותו.

יו"ד סימן רסו סעיף ב

ב. מילה דוחה יו"ט ושבת כשהיא בזמנה י', אבל מילה שלא בזמנה
 אינה דוחה כ'.
 ואפי' מילה בזמנה אינה דוחה אלא המילה עצמה והפריעה ל' והמציצה,
 ואפי' פירש חוזר על הציצין המעכבין דהיינו נשאר עור החופה רוב

ה. כגון תיקון האיזמל, והבאתו למקום הברית במקום שאין עירוב, ושחיקת סממנים
 לברית ותיקון התחבושת.

ו. אפי' נאנס ולא עשאו או עשאו ונאכדו, אם לא שמל כבר ואח"כ נתפזרו הסממנים
 דעושה משום הסכנה לולד.

ז. מוהל שתיקן צפרניו ונסדקו ביום שבת י"א דמותר לתקנם ע"י עכו"ם בשבת, וכן אם
 סכין המילה נפגם יש מתירין לתקנו ע"י עכו"ם, עיין בכה"ח אות מ"ח-מ"ט.

ח. ומה שלא מביאים התינוק למקום האיזמל היות ואין בו הכלל שחי נושא את עצמו
 ואסור.

ואם מותר לטלטל האיזמל אחר המילה, עיין במ"א ס"ק ה'.

ה. היינו שיש בזה צד כרת כגון גדול שלא מל, אבל בתינוק אין בו אלא עשה על
 האב, ולהרמב"ם אפי' גדול שלא מל אינו עובר אלא בעשה אבל כרת אינו חייב עד שימות
 והוא ערל ובמזיד, אבל להראב"ד בכל יום עומד באיסור כרת וכ"ה דעת הטור ביו"ד סי'
 ר"ס.

ט. דהוי שבות דשבות במקום מצוה כמ"ש בסי' ש"ז סעיף ה', ועיין בסי' רע"ו סעיף ב'
 דיש מקילין אפי' במלאכה דאורייתא וכתב המ"א דאם א"א בענין אחר במילה יש לסמוך
 עליהם, כה"ח אות נ"ז.

י. שם בדף קל"ב ע"א ויליף לה ר"י מקרא.

כ. ממשנה שם בדף קל"ז ע"ב.

ל. ממשנה קל"ג ע"א.

גובהה של העטרה ואפי' במקום אחד, אבל ציצין שאינם מעכבין אינו חוזר עליהם בשבת אם כבר פירש, ונותנים עליה תחבושת ^מ בשבת.

הגה: מותר לטלטל סכין המילה אחר המילה ^נ ולהצניעו בחצר שעשו בו עירוב, אע"פ שאינו צריך לו עוד באותה שבת, שהרי לא הוקצה בין השמשות מאחר והיה צריך אותו באותה שבת.

ג. מכשירי המילה אינם דוחים השבת ^ס כיון שהיה אפשר לעשותם מבעוד יום, ע"כ אין עושין סכין למול בו, ואין מביאין אותו ממקום למקום אפי' להוציאו מן הבית ולהביאו דרך הגגות וחצירות ומבואות שלא עירבו בהן.

אבל אם שכח הסכין בגג או בחצר, מותר להביאו מזה לזה אפי' עירבו חצירות ^ע עם הבתים.

עין משפט ב. יו"ד סימן רפה פעיף יב

ד. נוהגים לעשות סעודה ^פ ביום המילה.

הגה: נהגו לקחת מנין לסעודת מילה, ונקראת סעודת מצוה.

הגה: כל מי שאינו אוכל בסעודת מילה הוי כמנודה לשמים ^צ, ודוקא שישנם

מ. שם במשנה.

נ. והט"ז בס"ק א' חולק על הרמ"א והביא ראיות דאסור לטלטלו אחרי המילה שלא לצורך אם לא להצניעו באותו חדר שמל בו, וגם לפני המילה אין לטלטלו בחנם, כל שאינו לצורך המילה. ובנה"כ דחה ראיות הט"ז והסכים עם הרמ"א אך לא התיר אלא להצניעו בחצר המעורבת ע"ש. וכן העלה בספר ראשון לציון דאסור לטלטלו, דמש"כ הרמ"א שלא הוקצה בבין השמשות אינו, דודאי הוקצה דא"א לטלטלו גם למול באותה שעה למי שלא מלו עדיין באותו יום, וא"כ אסור לטלטלו וסיים ופשוט הוא.

ס. ממשנה שם בדף ק"ל ע"א וכו"ע.

ע. פירושו אפי' כל בית עירב עם החצר שלו, ולא אמרינן האיל ואז שכיחים כלי הבית בחצר אם נתיר לטלטל מחצר לחצר כלי ששבת באחד מהם, יטלטלו ג"כ כלים ששבתו בבית מחצר לחצר קמ"ל דלא גזרינן. ט"ז ס"ק ב'.

פ. וכן אמר דוד ע"ה "אספו לי חסידי כורתני בריתי עלי זבח", והיינו דם מילה שהוא לשמונה ימים, וכ"כ רש"י ותוס' בדף ק"ל בשבת, כל מצוה שישראל קיבלו בשמחה עושים אותה בשמחה.

צ. מתוס' בפ' ערבי פסחים קי"ד ע"א ד"ה ואין.

אנשים הגונים שם, אבל באינם הגונים א"צ לאכול שם.

הגה: נהגו לעשות סעודה ומשתה כליל שבת ק אחר שנולד זכר, ונכנסים אל התינוק לטעום שם והוא ג"כ סעודת מצוה.

דף קל:

עין משפט א.

או"ח סימן שלא סעיף ו

ו. מכשירי מילה ר שאפשר לעשותם מע"ש אינם דוחים את השבת ש, ע"כ אם לא הביא איזמל למילה מע"ש ת אינו מביאו בשבת דרך ר"ה ואפי' דרך כרמלית שהעמידו חכמים דבריהם במקום כרת א.

אבל דבר שאין בו איסור אלא מדרבנן אומר לעכו"ם ועושהו ב, ואם הוא דבר שאסור לישראל לעשותו מן התורה אסור לומר לא"י לעשותו.

יו"ד סימן רפו סעיף ב

עין לעיל דף קל. עין משפט אות א

ק. בדרישה הביא מתשובת מוהר"ר מנחם שמבקרים התינוק משום שהוא אבל על תורתו ששכח, כדאיתא בפ' המפלת.

ר. כגון תיקון האיזמל, והבאתו למקום הברית במקום שאין עירוב, ושחיקת סממנים לברית ותיקון התחבושת.

ש. אפי' נאנס ולא עשאם או עשאם ונאבדו, אם לא שמל כבר ואח"כ נתפזרו הסממנים דעושה משום הסכנה לולד.

ו. מוהל שתיקן צפרניו ונסדקו ביום שבת י"א דמותר לתקנם ע"י עכו"ם בשבת, וכן אם סכין המילה נפגם יש מתירין לתקנו ע"י עכו"ם, עיין בכה"ח אות מ"ח-מ"ט.

ת. ומה שלא מביאים התינוק למקום האיזמל היות ואין בו הכלל שחי נושא את עצמו ואסור.

ואם מותר לטלטל האיזמל אחר המילה, עיין במ"א ס"ק ה'.

א. היינו שיש בזה צד כרת כגון גדול שלא מל, אבל בתינוק אין בו אלא עשה על האב, ולהרמב"ם אפי' גדול שלא מל אינו עובר אלא בעשה אבל כרת אינו חייב עד שימות והוא ערל ובמזיד, אבל להראב"ד בכל יום עומד באיסור כרת וכ"ה דעת הטור ביו"ד סי' ר"ס.

ב. דהוי שבות דשבות במקום מצוה כמ"ש בסי' ש"ז סעיף ה', ועיין בסי' רע"ו סעיף ב' דיש מקילין אפי' במלאכה דאורייתא וכתב המ"א דאם א"א בענין אחר במילה יש לסמוך עליהם, כה"ח אות נ"ז.

עין משפט ב.

אור"ח סימן שעב פעיף א

א. חצרות, וגגות, ומקום שמוקף מחיצות בלא קירוי והוא הנקרא קרפף כלם רשות אחד הם ומותר לטלטל מאחד לחבירו כלים ששבתו בתוכן ^ג בלי ערובי חצרות ^ד יחד, דכל אלו אין תשמישן מיוחד ותדיר ע"כ אין בהם חילוק רשות, ואפי' הגגות והחצרות של כמה בעלים.

ב. ה"ה שמותר לטלטל מהם למבוי ^ה מתוקן בלחי או קורה או צורת הפתח, ואפי' ערבו בני החצר שאז שכיחים כלים שהוציאו מהבית לגג או לחצר מותר לטלטל כלים ששבתו בחצר בלבד, אבל לא הכלים שהוציאו מבית לחצר, ולא גזרו גזירה לגזירה.

עין משפט ג.

אור"ח סימן שפח פעיף א

א. אם לא ערבו החצרות יחד וגם לא נשתתפו במבוי, מותר לטלטל בכל המבוי ^ו כלים ששבתו בתוכו, בין ערבו חצרות עם הבתים בין לא ערבו ^ז. ולהרמב"ם דוקא בלא ערבו החצרות עם הבתים, אבל ערבו החצרות עם הבתים, אין מטלטלין במבוי אלא בד' אמות ^ח אם לא שבמבוי עשו צורת הפתח, או בב' פסין.

עין משפט ד.

אור"ח סימן שפג פעיף ב

כח. המבוי שניתר בקורה או בלחי דוקא באינו נמוך פחות מעשרה

ג. משנה עירובין פ"ט וכו"ש, ושם בגמ' צ"א. ולא הצריכו חכמים ערובי חצרות אלא שיהיה מותר להוציא לחצר כלי בית ששבת בבית מבעוד יום וכן להכניס מחצר לבית.

ד. היינו שהיו שם מבעוד יום, ולהוציא כלים ששבתו בבית.

ה. דאין תשמישו מיוחד ותדיר ע"כ הוא רשות אחד עמהן.

ו. והוא שהמבוי מתוקן ע"י לחי או קורה לפחות. וה"ה שמותר להוציא מחצר למבוי כלים ששבתו בתוכו, וכן מן המבוי לחצר, ולא תיקנו שיתופי מבואות אלא להתיר להוציא למבוי כלים ששבתו בבית, אבל לענין חצרות ומבואות עצמן לא תקנו ורשות אחד הוא דמותר לטלטל מזה לזה, מ"ב אות ב'.

ז. והגם שמצויין כלי הבית בחצר לא גזרו שמא יבוא להוציאם, מ"ב אות ג'.

ח. דכיון שערכו מצויין כלי הבית בחצר ויש לגזור, וע"כ אסרו לטלטל במבוי רק בד' אמות לעשות היכר, אבל בעשו צורת הפתח גם לרמב"ם מותר בכלו והלכה כדעה ראשונה בשו"ע, מ"ב אות ד'.

טפחים ט מרווחים י, גם לא יהיה רחבו יותר מעשר אמות מצומצמות ק, ושיהיה ארכו לא פחות מארבע אמות ל מרווחות, אבל אם חסר אחד מכל אלו אין לו תקנה אלא בצורת הפתח מ, (או בפס ד' או ב' פסין של משהוא כל אחד משני הצדדים נ).

כ. כט. היה בגבה חלל המבוי ס יותר מכ' אמה מצומצמות, אינו ניתן בקורה ע אבל ניתן בלחי, ואם רוצה להכשירו בקורה צריך שיעשה בה ציור וכיור, שעל ידי כך כולם מסתכלין בה והוי היכר. ואם היה גבוה יותר מעשרים אמה ובנה בנין תחת הקורה כדי למעטו מעשרים פ, די בבנין רחב טפח ז כרוחב הקורה ק.

כ. ל. אם המבוי אינו גבוה עשרה טפחים, וחוקק בו להשלימו לעשרה, בזה צריך לחקוק ד' אמות ר לתוך המבוי על פני כל רחבו ש.

- ט. עירובין ה', דנחשב כאילו אין לו מחיצות דאין מחיצה פחות מעשרה.
 י. שהולכים לחומרא בכל מקום, ושיעור מרווחים הוא חצי אצבע לכל אמה, מ"ב אות פ"ט.
 כ. ג"כ לחומרא, ואם הוא יותר מעשר אמות אין עליו שם פתח ולא מועיל לזה לחי או קורה, שם אות צ'.
 ל. דבפחות מד' אמות לא חשיב מבוי אלא חצר, וניתר ג"כ בפס ארבעה או בב' משהויין.
 מ. אבל הרבה אחרונים הסכימו דאם נמוך פחות מעשרה לא מועיל לו צורת הפתח. ועיין במ"ב אות צ"ג.
 נ. כך הוסיף המ"ב באות צ"ג ולא דוקא מש"כ המחבר צורת הפתח. ועיין בשער הציון.
 ס. אבל אם גובה חללו של המבוי עד הקורה אינו אלא עשרים אמה אע"פ שהקורה היא למעלה מעשרים כשרה. מ"ב אות צ"ד.
 ע. דקורה משום היכר, ולמעלה מכ', אין היכר דלא שולטת שם העין, אבל בלחי שהוא סמוך לקרקע ומספיק בגובה עשרה טפחים אין זה מזיק מה שהמבוי גבוה הרבה, מ"ב אות צ"ה.
 פ. ה"ה אם היה מוריד הקורה בתוך חלל המבוי על יתדות, מ"ב אות צ"ו.
 צ. וה"ה במילוי עפר רק שצריך לזהר שלא יתמעט ע"י דריסת הרגלים מגבהו, מ"ב אות צ"ז.
 ק. דמותר להשתמש תחת טפח הקורה, וא"כ העומד שם רואה הקורה שהיא פחות מכ'. שם אות צ"ח.
 ר. כיון שאין כאן דין מחיצה צריך לחקוק כשיעור אורך מבוי שהוא לפחות ארבע אמות.
 ש. ואם ישאר הפסק בין החקיקה לכתלים פחות מג"ט מהני מדין לבוד. מ"ב אות ק"א. ואם חקק פחות משיעור זה דינו כחצר והיתרו בפס ארבעה או בב' משהויין מכל צד.

כז. לא. אין מבוי נותר בלחי או בקורה עד שיהיו פתוחים לתוכו שני חצירות^ה לפחות, ולכל חצר שני בתים^א. ושלא יהיה בכל פתח מאלו פחות מארבעה טפחים, ויהיו דיורים אוכלים בכל בית, שמקום הפת גורם, ואפי' היה הבית אחד לאב, והשני לבן, אף שהבן מקבל משלחן אביו ואוכל בביתו נדונים כשנים. ואפי' צדו האחד של המבוי עכו"ם והשני ישראל מהני.

כח. לב. עוד צריך שיהיה המבוי ארכו יותר על רחבו^ב, ואם חסר אחד מכל אלו, אינו נותר אלא בפס ארבעה או בשני פסים של מה שהוא כל אחד, או בצורת הפתח^ג.

הגה: י"א דנוהגין היום לתקן כל המבואות^ד בצורת הפתח, דכל המבואות שלנו יש להם דין חצירות^ה. והמנהג במדינות אלו לתקן ע"י חבל הקשור לרחבו של המבוי, ודין חבל זה אינו כדין קורה שהרי אין לו רוחב טפח, ולא מועיל אלא מצד צורת הפתח. וע"כ יש ליזהר להעמיד תחת החבל שני קנים^ו גבוהים עשרה מכוונים תחת החבל, ואז מועיל אפי' במבוי מפולש, בתורת צורת הפתח, וכן בחצר ובכל מקום שצורת הפתח מועילה.

ת. וי שמה שהתירו במבוי בלחי וקורה משום רבוי הדיוורין ואין משתמשין בו בהצנע כ"כ, ע"כ מספיק בתיקון זה אבל אם אין בו לפחות ב' חצירות א"כ אין רבוי דיוורין ולא מספיק בלחי וקורה אלא כחצר.

א. וכתב הרמ"א דאפי' כל החצירות פתוחות זו לזו, אך יש חולקים בזה כיון שיכולים לערב יחד דרך הפתחים נחשבים כחצר אחת, ונקטינן לקולא כיון שזה דרבנן. מ"ב אות ק"ג.

ב. שכן דרך המבוי להיות ואפי' יותר במשהו מספיק. מ"ב-ק"ו.

ג. וזה אפי' ביותר מעשר אמות כמו בסעיף ב'.

ד. בין שתום מצד אחד בין מפולש בין רחב יותר מעשר אמות או פחות.

ה. משום שאין בתים וחצירות פתוחים לתוכו, ומשום שלפעמים מפולש וצריך צורת הפתח, ועיין במ"ב אות קי"א אם צריך שני צורות הפתח משני צדדים או צורת הפתח מצד אחד ומצד השני ברוחב פחות מעשרה אמות בפס ד' טפחים או בשני משהויין משני צדדיו.

ו. אבל כותלי המבוי אין נחשבינן במקום קנים, דאם לא כן למה הצריכו קורה רחבה טפח הרי בכל שהוא יש צורת הפתח אלא על כרחך צריך להעמיד קנים, מ"א ס"ק כ"ח. ואם יש עמוד בכותל בולט הוא נדון כקנה דלא גרע מלחי בסעיף י"א, מ"א שם. ועיין במ"ב אות קי"ג.